

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit vtilissim[us] tractat[us] q[ui] intitulator
horologiu[m] eterne sapi[enti]e**

Seuse, Heinrich

Allosti, 1486

[...] vtile sit seruo dei in hoc mu[n]do multas sustinere tribulationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30857

Quod utile sit seruo dei in hunc mundo multas sustinere tribulationes

Quoniam consolamini consolamini popule meus dicit deus vester. Animus quidem spiritualiter egrotat mundanisque varietatibus plus quam oportuit subiectus: dum nocte aduersitatis post diem incurrisset prosperitatis: remedium omnium oblitus premissorum cepit rursus anxari: et corde mestissimo animam suam coram deo effundere: et quod passus fuerat aduersa quodam affectu compassiuo tanquam carbones desolatorios corde ignito ad memoriam reuocare: et lacrimas effundere vehementes. Cum autem discipulus sapientie non haberet ad manum vestrum spiritum in aduersis pro christo laborantem refoueret: ecce ei desiderati et suspirati: iuuenis quidam pulcherrimus in visione astitit qui sibi instrumentum quoddam musicale quod psalterium dicitur cruce signatum ad manum porrexit: mentemque eius iterato sententis spiritualibus fecundauit: precipiens ut iocunde et sapienter psalleret: et corda tristitia seu merentia in domino deo suo letificaret: sed et multi variis anime languoribus ac ceteris incommodis laborantes: ei propius assistentes ad solacium laboris sui hoc ab eo fieri humiliter supplicabant. Qui accepto de manu eius psalterio: ad se rediens et proposito intelligens: coram suo egrotato: carne assumpto a dicto prophetico sic exorsus est. Consolamini consolamini popule meus dicit deus vestrum. Cumque hec et similia consolatiois verba ad leniendum dolorem animi meritis depremeret: noluit consolari. sed magis ac magis cepit contristari. Verba namque dulcia: dum in eorum cursu est: corda tristitia interdum reddunt tristiora: sicut et armonia ut fertur letum reddit letiorum: ac triste tristiorum. Sic et animus deuotus diuino flagrans amore: quanto suauius diuinam presentiam post probationem amarum in se experit: tanto plus totum in lacrimas ex improvisa leticia resoluit. Eodem modo accidit in proposito: ut anime languenti materia gaudiorum in occasione vteretur tristitiarum. Nam qui potius gaudere debuerat flere cepit ultra modum. Interrogatus autem cur fleret: vltima dicitur haberet respondit. Dimitte me ut defleam dolorem meum: quia anima mea valde in amaritudine est. Qui dixit ei: quid passus es dic mihi: Et respondit. Ego infelix in annis adhuc adolescentie constitutus: ab amicis mihi assumere. ut eius leto profueret consorcio: vitam agerem felicem: et cum multas vidissem et optionem in eas haberem: vna ceteris pulchrior ut mihi videbatur complacuit oculis meis. Que blandis sermonibus et amplissimis promissionibus se mihi exhibens: et ceteris omnibus spreto in eam consensit: et in sponsam mihi accepi. Et cum non diu apud ipsam mansisset: et me salutem magnam eius ex diuictu

habiturū sperare: p̄dolor de amica facta ē inimica: agnus in
leonē mutat: et tota vita mea: ip̄a mediāte dolore et miseria re
plet: dū enī in domo mea vt putarē securus residerē. et velut ar
bor frōdosa necdū matura iuxta salices torrētis ramos expāde
re inciperē ac fructificare: hec quā amicā estimaueraz manum
suā extēdit cōtra me: et flores teneros algoze cōstrictos arefecit
frondes auulsi: ficuz decorticauit: et dū adhuc ordier succidit
me: hōstes cōtra me crudelissimos ip̄a suscitauit. q̄ me nocte ac ^{2.}
die affligētes ōnino nō p̄cebant. Quibus dū cuperē resistere: eo
rū frequēti insultu nimīū afflicto: corpe cepi languere iuuenili:
et anim⁹ gaudens tristitia multa cōtabescebat: post hec doloz ^{3.}
addens dolori: et vulnus vulneri apponēs: parentē dulcissimū
vnicū cordis mei tpale solaciū: quē velut aiām meā diligebam
ip̄a mihi abstulit: et me desolatū reliquit. **O** si vidisses in tēpore
illo q̄ lacrimosis vocibus flens et eiulās suspexi in celū: petens
vt iram suā misericors de⁹ in māsuētinē conuerteret: et ab af
flictiōe miseri manū suā grauissimā paulisp̄ releuaret: cōmota
fuisset viscera tua pia. **S**z ecce qd̄ et cū lacrimis tibi dicere co
gor: furozē suū cōtra me hec quā p̄fatus sum crudelissima spon
sa exarcuit in hūc mundū. **N**ā duas solas oues relictas habui.
simul de scutella mea edētes: et parit̄ mecū bibentes: et vtilitati
mee vt cūq; subseruiētes: et dū minime putarē venerūt lupi ves
ptini: ouiculas rapiūt et diripiūt: omni morte corporali iselitus
eas laniātes. **Q**ui cū flens et eiulās post eas icurrissem: vix tan
dē magno cū labore partem aliquā morticinū vi extorxi: quō si
pastor duo crura pecudis eruat de ore leonis. **Q**uod vidēs ad
uersatrix mea manū suā in sanguine cruēto mortuoz p̄dictozū
tinxit: et me in faciē tangēs atq; sanguine cōspargēs obprobriū
me insipiētib⁹ dedit. **T**ribulatiōes morte iselitiores imisit: et cla
ritatē lucerne micātis extinxit: vocez iocūditatis abstulit: ac le
ta et cara vniuersa tulit: dolorib⁹ seuissimis et incredibilibus cor
meū a summo vsq; deorsū cōuulnerauit. **G**lebāt tūc multa pia ^{4.}
corda q̄ hec videbāt et altius ingemuere: nōnulli p̄cutiētes pec
tora sua vehemētissime afflictioni cōpatiētes: quidā autē illic
stantes subsannabāt miserū: capita sua mouētes: ac ei qd̄ patie
bat ip̄operantes. **Q**uid multis mozer? **S**i tribulatio hec seui
ens tñ inualuit vt ego mozsq; vno tñ vt ita dicam gradu diui
deremur: nec adhuc destitit hic quā maxime diligebā: sz ī istis ^{5.}
tantis tribulatiōib⁹ nouas cōtinuauit. **E**tenī nem⁹ folioz viridi
tate venustū: cū m̄gno laborē et studio a pueritia mea plātauerā

38
cathedre honoris cōtentiuū: de qua gloriā z honorē recepturū
me sperabā. **Lūq;** tēpus iam adec. vt meo fruerer labore cathe
dra subuertit: z nemo in alterius cuiusdā redigif dominium
z labor oīs pdif: z finis intētus frustra: z sic velut in altuz ele
uās allisit me valide. **His** malis adhuc recent crassantib⁹ mag
nā multitudinē quorūdam velut serpentū z animalū venena
toz cōcitauit aduersū me: q̄ vebemētissimo ipetu me inuaserunt
nunc simul: nūc diuisim me affigētes: frat tūc erā leonū: z soci
us strutionū. **Anes** rabidi aduersū me latrabāt: z scorpiones a
secreto vulnerabāt. **Serpētes** quodā vēto fetido i me sufflabāt
ac sibilabāt: z faciē meā cōspuere nō verebant: sicq; ōni genē
penarū me ledētes ac illudētes vitā meā ad amaritudinez pdu
cebāt. **Quid** plura: tēpus nō sufficeret si ad singula aduersatrici
mee flagella: q̄bus me vsq; ad hāc horā castigauit: vellē enarra
re: s; dicere libet cū ppheta. **Secretū** meuz mihi: secretū meum
mihi. **Hec** aut ex abūdantia cordis ppter vocē iocūde cōsolatio
nis tue: de plenitudīe cordis simul cū defluētibus lacrimis vio
lentē eruperūt. **Hec** cū discipulus audisset itellexit eē misteriu
despōsationis eīne sapie: q̄ suos amatores tēporalibus cōsueuit
tribulatiōibus pbare: z pbatos sibi in amicitia copulare: z cū
sus ad eā dixit. **O** diuine sapie abyssus ipscrutabilis. **O** totius
pietatis pelagus infminabile: q̄re sic affligis diligentes te: z te
modicū curātes: collo pmittis icedere erecto. **An** ignoras tu q̄
es plasmator oīm: ifirmitatis hūane debile nīmū eē fundamē
tum: z q̄ corpus qd corūpit intū aggrauat aiām: vt nō possit
semp ea q̄ ventura sūt inspicere s; cogit magis ad ea q̄ in p̄spec
tu sūt iclinationē habere. **O** clemētissime deus tribulatōes nos
tras clementē cōsidera: z vtutē patiēdi presta: ac tuis gratissimis
cōsolatiōibus corda iua. **Sapientia** **Vinnulus** recē
lida ex alto cōfirma. **Sapientia** ter genitus mat
num refugiu querit: capere vbera petit: s; cū ad icremēta debi
ta puenerit: lac deserēs cacumina montiū petit: in lilia pascit:
z gregi suo libere sociat. **Puerilia** iura lacti debita annoz iam
maturitate trāscendisti: tēpus ē vt ablactat⁹ a lacte: anulus ab
vberibus: numero viroz fortiū adiungaris. **Exēplo** igit eoz
disce qd agere debeas: z q̄ patientē aduersa cuncta debeas susti
nere: vt piter z tu tribulatiōibus pbatus eoz numero cū gau
dio sine fine sociaris. **Ascēde** ergo ad cor altū sursum erigere: z
post tergū respice: ac vide turbā innumerabilē oīm sanctorū q̄ a
seculo sūt. **Et** aiaduerte qm̄ oēs qui mihi singularit placuerunt

singulari quodque intolerantia aduersitatum probati extiterunt. Et ut de ce-
teris omnibus quorum infinitus est numerus filea. **E**cce ad manus est
1. puer cytharista vir secundum cor dei. Quantas inquam ostendisti mihi tri-
2. bulationes multas et malas et conuersus uiuificasti me: et de aby-
3. sis terre iterum reduxisti me. **J**oseph futurus egypti dominus: a fratribus
4. suis uenditus: et a muliere mala infamatus: carcerali custodia man-
cipatus fuit. **S**ilencio nunc pertransio abraham benedictum domini. **M**oy-
sen electum a domino: et ceteros patriarchas et prophetas et amicos dei
altissimi: quorum longanimitas spiritui non immerito speculorum patientie
tibi esse deberet: et te cordatum reddere in aduersis. **I**nteroga gene-
rationes singulas et annuntiabunt tibi: maiores tuos et dicent tibi:
Externus quippe es: ignoras introitum tuum et exitum tuum et uidebis quod
ridiculum est quod pateris: si quod pateris: debite librate: et patrum passio-
nibus uolueris comparare. **E**cce ysayas grauius nobilitate insignis
5. ferra lignea secatur. **I**eremias in utero sanctificatus: quod die hominis non
6. concupiuit: lapidibus obrutus crematur. **E**zechiel crudeliter excre-
7. bras. **D**aniel uir desideriorum in lacum leonum periclitatur. **T**res pueri in ca-
8. mino ignis traduntur. **J**ob exemplum patientie in manu inimici tra-
9. dit. **T**hobias excecatur. **M**achabei cruciatibus exquisitissimis inter-
empti sunt: et hi quidem patres bona temporalia in re promissione acce-
perunt. Porro ab initio nascuntis ecclesie: regnum celorum uim patitur: et
12. violenti rapiunt illud. Nonne uides amicos meos apostolos ca-
rissimos in hoc mundo degere: et fame ac siti: frigore et nuditate
laborare: carceribus ac plagis et mortibus se exponere: et omnibus
uite presentis laboribus et angustiis subiacerere. nec deficere in tribu-
13. lationibus: nec querulosis insistere uocibus uelut tu facis: sed gaude-
re in contumeliis: et tribulationibus letari. **S**anctos quodque martyres
quis audeat aspicere et desideriosus uel querulosus esse: quod ludibria uer-
14. ba expropti uincula et carceres perpassi: innumera tormentorum genera
passi gloriosissime coronati sunt. **C**onfessores ac uirgines longum du-
cetes martirium: corpora sua cum uicis et concupiscentiis crucifixerunt
15. **Q**uid fecit alexius: quod passus eustachius? **Q**uid denique adhuc
hodierna die per totam fidei spaciosam latitudinem per amorem dei pa-
tiuntur iuuenes ac uirgines: sed et coniugate ac uidue deuotissime: quod
ruum magnitudo tribulationum si cognita esset: silentium ori tuo queru-
loso imponderet. **N**onne ad memoriam reuocas exemplum memorabi-
le ualde de femina coniugata deo deuotissima: quod ueniens in confes-
sione tibi aperuit: qualiter .xx. annis cum marito suo uixerat: quod non
ut homo sed uelut leo ferocissimus gladio euaginato ipsam mul-
totiens impetierat: et innumeris uerbis et contumeliis mulierem

39.
sanctā atq; pudicā flagellauerat: intm̄ vt singulis horis ad con-
spectū viri mortē phozresceret iprouisam: q̄ oīa deuota femina
patiētissime ferēs: nec murmurās aut reclamās: p̄ salute ipysu
mi tibi orandū tam deuote supplicabat. Nōne tūc sursum respi-
ciebas: atq; pectus tundēs corde verecundo pclamasti: te nihil
pati s; ociose vagari. *15.* **P**reterea adhuc restat loc⁹: vnde tibi meli-
us cōcludat: ⁊ salubrius cōsulat. **A**chillē in mediuz cordis tui
pfero. **L**ollatiōes videlicet ⁊ vitas patrū quas q̄tidie legis ⁊ re-
legis: ⁊ a q̄bus nec ad modicū libent̄ diuelleris. **D**is diligenter
pspectis satis mirabile ē si nō tm̄ in eo p̄fecisti: vt patientiā didi-
ceris in aduersis. **U**bi ē tuus **A**rseni⁹: **M**acharius q̄ deuenit:
oblitus es **A**ntony: **P**aulū ⁊ **H**ilarionē picisti: **C**ōgrega dis-
psiones cordis tui ⁊ reminiscere patrū diuinissimoz: q̄ in the-
bayde ac egipti p̄tibus: ac ceteris heremi locis degētes: ⁊ reel-
sus montiuz: p̄rupta petrarū: anfract⁹ siluarū petētes. vastitatē
horridā desertissimi heremi q̄sierūt: ibiq; ab hūanis aspectibus
semoti ⁊ innumera aduersa deuotissime tolerātes cūctis admi-
bilē duxerūt vitā. **N**ōne erubescis cū hos p̄spicis: ⁊ societati eo-
rū annumerari tuo mētis affectu cōcupiscis: ⁊ q̄ eozū sufferen-
tias vel in modico imitari non vis. **V**is inē tot strennuissimos
milites d̄sidiosus eē ⁊ somnolētia torpescere: **A**bsit: absit. **T**em-
pus iam p̄teryt. **E**cce in virū mutatus es abyce aminō puerilia
⁊ p̄para te ad bel

Discipulus. **V**ere tantoꝝ memo-
la robustiora. **D**iscipulus. **V**ere tantoꝝ memo-
ria patrū: tanq̄ mu-
fica in cōuiuio vini ⁊ in omni aīa tribulata: suauius melle idul-
corabit. **C**ū hos viros gloriosos celestis aule milites eximios:
⁊ eoz gesta stupēda: paup̄ v̄miculus oculo cordis intueor: p̄scō
me nihil eē. nihilq; me pati cū genuitu cordis exclamo. **S**ed si ⁊
aliqd̄ tristabile me habere putabā: ad eoz aspectū p̄do: suauit̄q;
respiro. **S**ed vellē scire: vtrū infortunia casualia: ⁊ tribulatiōes
inuoluntarie: salubres vel etiā meritoꝝe existant. **E**t item. **Q**ua-
re amicos potius aduersis q̄ prosperis soleas exercere.

Sapientia. **U**na in̄rogatione tria vt videt̄ dubia ti-
bi soluēda poposcis: videlicet de casu: de
modo: ⁊ de causis tribulationū. **D**e primo fixam hāc sententiā
teneas: q̄ nulla tribulatio: sicut nec quicūq; aliū euētus fortu-
itus potest dici casualis: relatus ad primā rerū causam. licet per
reductionē ad hanc vel illā leges casualitatis icurrat. **U**n̄ quis
tibi occurrēs aduersitas: eius nutu ⁊ p̄uidencia gerit̄. cuius vir-
tute cūcte res create sūt: ⁊ in suo eē cōseruant. **U**orro de iuo

Ado 40.

Solutio 3. q̄ 1.

*Tribulationes
Inuoluntarie.*

luntarijs tribulatiōibus scire debes: q̄ licet inuolūtariū inq̄ntuz
huiusmodi nō sit meritorium: yerūtamē si prudēs animus hoc
quod inuolūtariē illatū ē: volūtariē pati voluerit: ⁊ voluntatez
hactenus rebellē ad virgā dei iclinauerit: virtutē faciens ex ne
cessitate. Daud dubiuz: q̄n salubre ⁊ meritorium fiet hoc qd̄ ante
pestiferū videbat: ⁊ ad spūale virtutū pficiet incrementuz. Sic
reuera dei sapiā: inumeros a principio mūdi ad se iuitos trahit
⁊ rebelles cōpellit intrare. **Sed** q̄re electi vt plurimuz hic ad
uersis dep̄manf: hoc in p̄mpto pro ratione habeas: qz cū proni
sint sensus hoīs ad malū ab adolescētia sua: sepienda ē via elec
toz spinis tribulationū: ne noxia delectatio materiā prebeat d̄
linquēdi. Sed dū electus quisq; nimys ⁊ cōtinuis tribulationi
bus premitur: ad superna tendere etiam inuitus cogitur.

alia.
Discipulus. Tribulatiōes tēporales vtilēs q̄dem
ac salubres eē nō discredō: si modū ⁊
possibilitatē patiētis nō excedāt. S; ecce eoz p̄sentia afflictiua
tam vehemēt angit ⁊ mouet: vt interdū q̄q; virtutē hūanam
excedere. **Sapientia** Dic mos cūctoꝝ solet eē mise
videatur. **Sapientia** roꝝ: vt flagella sua alioꝝz fla
gellis estimēt preponderare: ⁊ sua q̄sq; damna sentiēs magis de
fleat q̄ aliena. Et q̄ se putat hac specie flagelli supra modūz pre
grauari: mutata specie eadem difficultas q̄rimoniē remaneret.
Unde omni exceptiōe semota voluntati diuine te subyice: ⁊ fla
gella eius accipe cū affectu. Fidelis enī deus q̄ nō patiet tēpta
ri suos supra modū. S; faciet cū tēptatione puentū vt possint sus
tinere. Quid igit̄ adhuc trepidas: qd̄ times? **Dysimus** nāq; ē:
vt velit. **Sapientissimus**: vt optime nouerit qd̄ expediat p̄ vno
quoq;. Et potētissimus: vt vbi ex se deficit homo: suppleat ma
nus omnipotentis. Igitur cogitatum tuum iacta in domino:
cōmitte te deo: crede deo: omnē sollicitudinē tuā in ip̄m pro
yice: quoniā ip̄i cura ē de te: accede ⁊ fiducialiter dic ad ip̄z. Pa
ter mi: nō mea sed tua voluntas fiat. Cum autez tribulatio ad
uenerit: exi tanto hospiti obuiam benigne eum recipiendo: et
dic corde iocundo. Beneueniat amica mea tribulatio.

Discipulus. O deus q̄ facile ē hoc dicere: ⁊ q̄ dif
ficile verba factis compensare: qz tri
bulationum preuenientium seua vulnera sunt valde afflictiua.
Sapientia Si tribulationes non affligerēt: tribula
tiōes appellari nō valerēt. Tribulatio dū
p̄is ē: inesticiā p̄stat: cū at̄ p̄terierit ⁊ victa fuerit letificat sūme.

39.

Breuez habet amaritudinē ⁊ longā cōsolationē: frequēs tribu-
 latio cōsuetudine tandē vincit: vt iam quasi non eē tribulatio
 aut leuis eē videat. Qui enī ⁊ mōstris assuet⁹ ē monstruosa mi-
 nus curabit: diuine dulcedinis imensa copia inq̄ntuz huiusmo-
 di nō eēt tibi adeo meritoria nec tāta laude digna: q̄ntuz ex fer-
 uida caritate tribulatio patientē p̄pessa. **En plures inuenim⁹:** qui
 prosperis successibus elati deciderūt: q̄ qui in aduersis fracti a
 p̄posito sp̄iali corruerūt. **Deniq;** si in astrologia sciētia discipli-
 na flores: ⁊ oīm liberaliū artū secreta penetrases. **Si admir-**
 bilis in omni scia appareres. **Si** cūctos rethores ac dialeticos
 faciūdia ⁊ argutys p̄ires. **Dec** oīa nō tm̄ ad bonā tibi vitā cōfer-
 rent: q̄ntū hoc vnū ad salutē necessariū scz ex caritate de corde
 puro ⁊ cōscientia bona ⁊ fide nō ficta teipm̄ deserere: ⁊ totū te
 deo in omni tribulatiōe cōmittere: eiusq; volūtati parere patiē-
 ter. **Nam** illud bonis ⁊ malis cōmune ē: istud autē electis inesse
 potest. **Tanta** ē p̄eminētia eēne glē ad tpales ac trāsitorias pas-
 siones: vt diligens p̄spectoz deberet potius eligere multis anis
 in fornace ignis ardētis velle torqueri: q̄ minimo p̄mio ī futu-
 rū sibi referuato velle p̄iuari: qz labor: cū fine merces sine fine

110. bā folio A

A 2. 51. 52 59.

folio. 1. 4.

23. 11. 30.

Discipulus

D summa ⁊ ineffabilis pietas: q̄ sua
 uissime ⁊ poptime organa h̄ resonāt ī
 aure tristiori. **O** mira circa nos tue pietatis dignatio: eo q̄ cir-
 ca hominē miserū ⁊ afflictū ac desolatū sic apponis cor tuum: ⁊
 sic dignaris lenit̄ dolētes: ⁊ solari tristes ac merētes. **Te** nāq;
 sic dulcit̄ resonāte: anim⁹ tristicia p̄ssus alletuat: ⁊ tua celestis
 modulatio spiritū tristicie mentē exagitante saltez ad tēpus fu-
 gat vt leui⁹ qd̄ patit̄ ferat. **S** si etiā daret̄ optio: mallem potius
 aduersa cōtinue pati ⁊ tua cōsolatione dulcissima sic foueri: q̄
 aduersis carere ⁊ vnctionē tuā p̄ciosissimā nō habere. **E**ya age
 nūc qd̄ cepisti: qz se q̄si nihil pati existimat: cui tā dulcit̄ eēna sa-
 pientia in aduer

Sapientia

Audire vis cytharā sp̄i-
 ritualis musice pulcre f̄
 sonantē: sursum erigere ⁊ p̄ciosū fructū tpaliū aduersitatū dilige-
 ter attende. **Sicut** enī in cythara corde p̄portionabilis̄ p̄tēse so-
 nū reddunt suauē. **Sic** elcūs q̄sq; dū aduersitate p̄mis: quasi vi-
 quadā extra se tendit: ⁊ ad reddendā dulcē ac celestē melodiā
 plen⁹ abilitat. **Sciendū** ergo q̄ tpalis tribulatio: ab hoc q̄dez
 mūdo insuauissimo vilipēdit: a summo autē iudice deo valde p̄-
 ciosa estimat. **I**pa iram iudicis extinguit: ⁊ ei⁹ seueritatē ī ami-
 citiā ⁊ benignitatē cōuertit. **Qui** aduersa pro deo libentē patitur

xpo passo assimilaf: et ideo ab eo tanq̄ a cōsimili nexu dilectio
nis p̄cipuo cōstringit. Fructus ei⁹ balsamicus iputribilē pres
tat vigorē. Sicut stella matutina solis vicinū huic mūdo prenū
ciat ortū: sic tribulatio hoīs similiē facit. Nam ip̄ius sup̄celestis
solis aīam tribulatā inuisere volētis iocundā demōstrat: pp̄in
quitatē et internā auget cōsolationē subsequētes. Et sicut nox
tenebrosa diē precedit luminosam: et hyemis asperitas estiuale
an̄cedit iocūditatē: sic bonarū mentiū internā et̄nāq; ip̄az p̄ire
solet cōsolationē. Sic arc⁹ refulgēs in̄ nebulas glē signū ē diui
ne pacis ad gen⁹ humanū. Sic tribulatio seniēs signuz ē diuine
pp̄iciationis ad animū cōtritū. Ip̄a ḡre p̄ambula: spei socia: di
lcionis puerpera. Ip̄a actiuā vitā suo munimine p̄tegit: et cōtem
plationis oculū subtiliē acuit. Nec ē que hoīez carnalē facit spi
ritualē: ac mentē tristē mutat in celestē: qz sursūm tēdere cogit
qd̄ se iuxta se diffundere p̄hibet. Mundi hui⁹ ip̄a generat deser
tionē: s; diuinā parit familiaritatē. Amicos cōsueuit diminuerē
s; gratiā solet augere. Frequēt nāq; ab hoc mūdo tanq̄ vile
p̄yciē hoc qd̄ a summo bono eligit: et qd̄ ei⁹ dilcione singulari
decorari meref. Ip̄a ē arta via: s; secūra et cōpendiosa: ducens
ad vitam. Perpēdat nūc vnusq; sensatus: qz stultus hic esset
quicūq; eius frequēt pensaret vtilitatē: et ip̄ius vellet habere
supportationē. O qz inumeri somno pctōz p̄fundissimo obdor
mierāt: et morte perierāt sp̄uali: qz ifelix absorbuerat iniqtas: q
adueniēte diuine correctionis virga: velut de graui somno ac
mortis in p̄cio excitati: vitaz in melius cōmutauerunt: et opa te
nebrarū abyciētes: armis lucis iduti sūt. O quot sūt in mundo
captiui q̄ p̄ manū altissimi velut aīalia idomita: et auicule icauē
ate: tribulationib⁹ se premētib⁹ inclusi tenent: qbus si facultas
adeēt: ocio resoluti a statu diffugerēt pp̄rie salutis. O q̄nti sūt q̄
grauissima cōmisisent pctā: q̄ multa crimina icurrissent: si non
pia quadā dispēsatiōe dei p̄ tribulatiōes p̄seruati fuissent. Quid
nāq; ē qd̄ eā cor tumidū et animū elatū: ac hoīem ambiciosum
seipm̄ magis faciat cognoscere et nō alta sapere. s; humiliē in se
ip̄o cōsistere ac timere: et q̄ p̄ximo patiēti cōdescendere doceat
hec ē nutrix humilitatis: doctrix patiētie: custos v̄ginitatis: cō
patrix et̄ne felicitatis. Tribulatio habita ē a deo salutifera: vt
vix sit q̄ ab eius se abscondat bonitatis aspgine: siue sit de icipiē
tiū numero vel p̄ficiētū seu etiā p̄fectōz: rubiginē anfert pec
catoz: icremēta p̄stat v̄tutū: et vbertatē cōfert gratiarū. Quid
hoc thesauro p̄ciosissimo vtilius: Ip̄a nāq; pctā tollit: purgato

Folio. 2.

riū minuit: repellit tēptatiōes: extinguit carnalitates: spiritū
renouat: spem roborat: vultū exhilarat: cōscientie affert sereni
tatē: et infnoꝝ gaudiōꝝ cōtinuā prestat ybertatē. **I**pa ē potio sa
natiua: herba salutifera sup oēs herbas paradisi ērestris. **C**orpus
corruptibile castigat quidē: s; animā vegetat imortalē: aia duo
ta saginat tribulatiōe: sicut rose ac lilia fecundant celesti roze.
Ipa tribuit sapientiā: adducit circūspectiōē: et hoīem inexptū
exercitatioꝝ facit. **Q**ui nō ē aduersa passus qd scit: **Q**ui non ē
tēptatus q̄lia scit: **I**pa ē donū dei electū: virga amorosa: plaga
paena. **I**pa volūtarios iuitat: et rebelles ad se trahere cōsuevit
volūtates. **D**omini patiēti eque subseruiūt tam aduersa q̄z prof
pera: amici et iimici ei equalit̄ famulant. **Q**uoties q̄so frendēti
bus aduersarijs. et stridētib⁹ aduersū te iimicis frenū silency im
posuisti. **C**ū eos p tuā māsuētinē et patientiā: cordisq; bilari
tatē ipotētes reddidisti: **E**go q̄ octa creauī ex nihilo: fbulatiōes
iprouisas vñcūq; sup electos meos iduco: ne eoz imēso pziueēt
bñficio **N**ā vt⁹ p aduersa pbat. p̄xiuus edificat: de⁹ glorificat
Pacia in aduersis ē quedā virgula sumi: ex aromatib⁹ mirre et
thuris et vniuersi pulueris pigmētary: cui⁹ odor suauissim⁹: ex
igne tribulatiōis pcedēs: ante oculos meos iugit̄ ascēdit: et me
sibi placabilē reddit: ac totā celestē curiā i admiratiōez suspēdit
Nō tm̄ solēt hoies mūdani ēreno militi strēnue i tozniāmēto d̄
certāti itēdeē q̄tū tota celest̄ curiā fauēt et itendeē solz hoī spūa
li: virilit̄ militātī i via. **E**n oēs sci fecerūt hoī paciēti credētiā: qz
calicē dñi mixtū tota vita sua p̄gustauerūt. **E**t nūc ipz formido
lofis adhuc mētibus suadēt et nil mali habere: s; eē potū saluti
ferū oēs vnanimi⁹ acclamāt. **V**irtus patiētie suscitatiōi mortu
ozū: et ceteroz opatiōi miraculoꝝ p̄ferē. **I**pa martiry ofert glo
riā: et palmā prestat victoriosam: veste purpurea induit: sero d̄
rofis rutilantibus redimit: aureo sceptro adornatur: regio dia
demate insignitur. **C**arbunculus lucens in aureis monilibus
Sic patientia se ostendens in aduersis euentibus gemmula ra
dians. **O**dor suauiter fragrans: et fauus vndiq; distillans. **S**ic
religiosus inter fratres suos patienter ambulans: et defectus
fratrū equanimiter portans: vox eius dulcisona in celi palacio
corde iocūdo cantū sibi vendicat singularē: quē cātare nequnt
q̄ in h⁹ vite aduersis p animi tolleratiā eū cātare nō meruerūt.
Quid plura: nec lingua posset diceē: nec l̄ra exp̄mere: q̄z putile
sit aduersa paciēti sustinere. **V**erūtñ h̄ solū de cūctis p̄missis: a
memoria tua nō excidat: qz tribulati vocantur ab hoc mundo

Mansuetudo,
Patientia

Similiter

miseri: sed a me censent beati: qz mecū sine fine sunt regnaturi:

Discipulus. **O** qz euident nūc apparet qz es. **T**e nāqz esse illā pclarā cūctis mortalib⁹ incompatibile sapiam manifestissimū ē: z que veritatē agnitam melliflūo quodā sapore z suauissima quadaz eructatione ad lucem pducis: nec vllū dubitationi locū relinquis. **I**dcirco mirū nō est: si oīa aduersa libentē patit: qui ī eisdē a te tā dulcī consolet. **D**at mi dulcissime: ecce nūc pedib⁹ tuis puolūt: grās refero cordis affcū deuoto: pro oībus aduersitatibus meis pntibus. **S**z p trāfactis flagellatiōib⁹ gūissimis: qbus me vsqz ad hāc horā castigare z erudire dignat⁹ es: que mihi quodā tā graues eē videbāt: qz ex hostili seueritate pdiū putabāt. **S**z mirū ī modū octa h⁹ trībilīa tāqz nubes matutia velocit⁹ ptransiit: z sic sūt te opāte añ oclōs meos qsi nūqz fuerit: cogozqz dicer⁹ cū sapiēte **M**odicū laborauī: sz iueni mihi multā requiē. **E**tenī cū te vni cū cordis mei thesaurū: velut amoris speculuz: oculis amorosi cordis ppono: z te ex itimis viscerib⁹ oīm desiderioz meozum affectuosissime cōplector: cūctoꝝ obliuiscor tristibiliū: z ī obliuionē cūcta veniūt: quecūqz laborē seu dolorem p̄stare potuerūt. **Q**z vtile sit passionē christi iugiter habere in memoria.

Defloris ad rosas procedim⁹

z violas relinquēdo ad lilia pquireda pperam⁹: dū deflorifero germie passionū quozundā hoīm diuinoꝝ ad rosiferas passiones tuas: o flos campi: o rosa sine spina eterna sapientia: sūmo cū desiderio rursus cordis oculos retorq̄mus: **P**er tuā nāqz fructiferā ac venerabilē passionē: cūctoꝝ nobis spūaliū bonoz materia copiosissime sbministrat. **U**bi enī ē gloriatio nra: vbi spes z leticia cordis nri: **R**euera in te vno summo bono: z vero bono: z p̄ciosissime tue passionis thesauro. **E**t iō tā imp̄ciabilē thesaurū delcāt iugit⁹ ī corde retinere z continue de ip̄o loqui: ac oīni tpe mēte z corpe cū ip̄o occupari. **U**tinam quoqz z ī cordibus nris nūqz marcescat: sz sp̄ rediuiua pullulatione nou⁹ existat. **F**elix p̄inde tu o gloriozū lumē oīm ecclesiaz qui volatu p̄nifero mutabilia cūcta supuolās: z archanz diuinitatis attigens abyssum claritatis de me oculis puriorib⁹ itūēdo introisti ac vba q̄ nō licet hoī loq̄ audisti: z tñ ad ima descēdēs: affcū quodā mellito: possiōis huius ob preconiiū: de cordis thesauro ī mediū eructasti dicens. **N**ihil arbitrat⁹ sum me scire inē vos nisi ih̄m xpm z hūc crucifixū. **O** v̄bū melliflūū. dulcius